

Hørings svar fra Nørrebro Lokaludvalg vedr. høring af midtvejsevaluering af Cirkulær København: Ressource- og Affaldsplan 2024

25. maj 2022

Sagsnummer
2022-0172821

Dokumentnummer
2022-0172821-1

CO2-beregning. Det fremgår ikke klart, hvorfor HOFOR bliver sat til at udregne CO2-besparelsen ved sortering af affald. HOFOR har ikke noget at gøre med affald eller forbrænding heraf.

Nørrebro Lokaludvalg ser gerne, at forvaltningen redegør for, hvad den ændrede udregningsmetode for CO2-udledning betyder for de faktiske og bogførte udledninger. Stiger de eller falder de?

70% målsætningen

Det er beklageligt, at planens centrale målsætning om at nå 70% sortering ikke kan indfris. Det understreger sårbarheden ved at satse på centrale tekniske eftersorteringsanlæg, som nu ikke kan realiseres i tide pga. ny lovgivning.

Nørrebros erfaringer med genbrug og genanvendelse de sidste 25 år viser, at det betaler sig at bygge på kildesortering hos borgerne. Det giver fremdrift og opbakning til cirkulær økonomi, dannelse omkring ressourcer og sikrer at ressourcerne ikke forurenes unødigt ved sammenblanding.

Centrale tekniske løsninger er derimod, som den nuværende situation og tidligere erfaringer med bl.a. renaissance viser, sårbare overfor fejl, fordyrelser, nye problematiske stoffer og regulering/lovgivning.

Tillægspakkerne

Nørrebro Lokaludvalg anerkender de meget store ambitioner i tillægspakkerne, som skal rette op på, at den tekniske løsning ikke bliver klar i tide. Det gælder både hvad angår hurtige fremskridt mod 70% målet og den brede inddragelse af borgerne. Men det er også tiltrængt set fra Nørrebro.

Sekretariatet for Nørrebro
Lokaludvalg
Nørrebrogade 208
2200 København N

EAN-nummer
5798009800466

De tiltag til borgerinddragelse, som faktisk allerede er beskrevet i Ressourceplanen, er ikke rigtig bragt i spil i første halvdel af planperioden (muligvis på grund af Corona?).

Samtidig har vi stadig mange gårde og ejendomme på Nørrebro med interesse og engagement i bæredygtighed, der ønsker at gøre en indsats. Dette viser sig også ved, at ca. 1.000 (25%) af de digitale besvarelser om sorteringspunkter kom fra Nørrebro.

Systemet med beholdere til langt de fleste genanvendelige materialer, som nu har stået i alle byens gårde de sidste næsten 10 år, blev allerede praktiseret på indre Nørrebro i slutningen af 90'erne under betegnelsen Nørrebro Affaldsmodel. I Nørrebro Lokaludvalg har vi altid støttet borgerinddragelse og projekter for affaldssortering, der engagerer borgerne på Nørrebro. Det er en central erfaring i vores og miljøpunktets erfaring, at borgerinddragelse kræver blivende lokal tilstedeværelse, vedholdenhed og professionelle gårdmænd og lokale medarbejdere. Frivillighed er ikke nok.

Det er netop vigtigt at gøre sig klart, at for borgerne er affaldssortering altid en praktisk udfordring uanset om de også er interesserede i bæredygtighed. Det øjeblik man kigger på sit hjem for at finde plads til sortering eller står nede i gården med skraldeposen i hånden, er tidspunktet hvor man er allermest optaget af affaldssortering.

Vi mener derfor ikke, at selv et meget ambitiøst program til et omfattende online uddannelsesforløb (punkt 7.4) vil nå så langt ud eller så dybt ned i folks vaner, som at have praktisk lokal vejledning. Vi mener heller ikke at der er brug for omfattende antropologiske studier, hvor man f.eks. vil kortlægge lokale nøglepersoner og udfærdige handlingskataloger (punkt 7.6). De foreslåede midler til disse aktiviteter bør i stedet sendes til lokaludvalg og miljøpunkter, som allerede har denne viden.

Tillægspakken har således de rigtige ambitioner for borgerinddragelse, men vi er ikke overbeviste om, at det administrative set-up giver de rigtige samarbejdsrelationer mellem borgere og forvaltning.

Før vi går videre med kommentarer til de enkelte temaer, vil vi derfor beskrive et forslag til decentralisering der i første omgang kunne realiseres som et forsøg, f. eks på Nørrebro.

Decentraliseret indsats

For at skaffe den tætte dialog og kontakt mellem borgerne og professionelle bør forvaltningen sende alle medarbejdere fra affaldskontoret med Nørrebro som ansvarsområde, ud til Nørrebro Lokaludvalg/Miljøpunkt Nørrebro.

Vi vil således indføre et lokalt affalds-/ressource-kontor. Nærheden til disse lokale institutioner, vil give medarbejderne værdifuld information og sikre lokal forankring. Det vil også være en god lejlighed til, at forvaltningen kan få igangsat de tiltag til borgerinddragelse, som

allerede skulle være udført ifølge planen, men som vi formoder er blevet bremset af Corona.

Borgerinddragelse

Vi har hørt borgerne hvad de mener på Facebook, læs mere [her](#) De gennemgående kommentarer fra borgerne er:

- Der mangler skraldespande i byrummet.
- Mulighed for sortering på gaden.
- Bedre mærkning af emballage og på affaldscontainerne.
- Manglende plads i hjemmet til sortering.
- Fugle sikre skraldespande.

Derudover så har Miljøpunkt Nørrebro bidraget til høringssvaret med faglige input.

Tema 03

Flere bytte - og genbrugsmuligheder

3.5 Genbrugspottere på alle genbrugsstationer

Godt initiativ, som understøtter at genanvendelse rykker op til direkte genbrug, som er øverst i affaldshierarkiet.

3.6 Etablering af to nye nærgenbrugsstationer

Godt initiativ, der følger vores anbefaling i høringssvar til RAP24. Vi ser gerne endnu flere nærgenbrugsstationer. Nærgenbrugsstationer fremmer direkte genbrug i nærområdet og giver alle borgere mulighed for at overtage nogle rigtig gode kvalitetsting.

Det er vigtigt at nærgenbrugsstationerne udvikler sig i retning af ressourcepladser for borgerne i den cirkulære økonomi.

Eksempel: Vi oplever fx at mange byboere køber spagnum fra supermarkeder, alene fordi det er pakket og til at bære på en cykel. Det er dermed nemmere tilgængeligt, end den gratis jord på de store genbrugspladser. Spagnum er både en begrænset naturtype (højmosen) og et meget klimaskadeligt materiale.

Det er positivt, at kommunen henter næringsstoffer fra borgerne i form af bioaffald og nu også med forslaget om haveaffald, pottemuld og dyrestrøelse. De lokale kompostmaskiner, der har været i gårdene, er nedlagt som følge af bioordningen. Det er nødvendigt at kommunen tilfører næringsstoffer i form af tilbud om gratis jord. Ellers er det ikke

en bæredygtig og cirkulær ordning, da borgerne så vil erstatte næringsstofferne med spagnum.

Det er ikke rimeligt, at det store flertal af københavnere, der ikke har bil, og som dermed typisk heller ikke kommer på de store genbrugspladser, har dårlig adgang til at hente jord. Ordningen med gratis jord bør derfor udvides til nærgenbrugsstationerne.

3.7 Udvidet åbningstid på alle nærgenbrugsstationer

Godt initiativ.

Tema 07

Hjælp til sortering

7.1 Skraldemænd giver feedback og vejledning

Det lyder interessant og kunne suppleres med, at forvaltningen brugte indsamlede data til at give bøder til de værste ejendomme.

For at give dette en ekstra dimension bør affaldsstatistikker på både bydelsniveau og standpladser være åben for offentligheden, fx på københavnerkortet. Hermed mener vi både volumen og mængder opgjort i vægt.

Dette punkt hænger sammen 7.3 om telefonlinjen. Hvis folk skal bedømmes, skal de også have indflydelse og mulighed for dialog.

7.2 Pulje til anskaffelse af indendørssorteringsudstyr

Et godt initiativ som sådan. Ikke mindst med de andre tiltag som kontekst. Man skal dog stadig være opmærksom på, at den faktiske motivation hos borgeren ofte er en stærkere faktor end de reelle praktiske problemer i hjemmet. Hjælp til at indrette hele ens hjem og hverdag til affaldssortering vil dog også være relevant.

7.3 Telefonlinje for viceværter, affaldsansvarlige og borgere

Vi er glade for, at tillægspakken både foreslår tilbagemeldinger på affaldssorteringen og genoprettelse af den direkte telefonforbindelse til forvaltningen. De senere år, med udelukkende en skriftlig digital indgang til forvaltningen, har været meget frustrerende for borgerne. Man har ikke kunnet løse selv simple praktiske problemer i dialog med ansvarlige medarbejdere i forvaltningen.

Effekten vil blive endnu stærkere hvis man realiserer det lokale affalds-/ressource-kontor.

7.4 Digitale læringsforløb

Meget ambitiøst og tilbunds gående. Hvis det ikke var for de øvrige tiltag til at opgradere fællesskabet omkring affaldssortering, kunne man sige at det uddannelsesprogram forlader sig meget på den enkelte borgers engagement og idealisme.

Vores erfaring fra tidligere lignende intensive og langstrakte forløb, som forvaltningen har udrullet, er, at de ikke har den store effekt.

Vi vil anbefale at prioritere de små infofilm, som er reelt skalérbare og har bred appel og kan spredes på sociale medier. De kan tage udgangspunkt i den undren omkring affaldssorterings-spørgsmål, som borgerne typisk har om sortering.

Fx:

Hvorfor er mælkekartoner plast?

Er flamingo plast eller restaffald? (der er stor fejlsortering her, se 10.3)

Hvad sker der med blik-skruelågene på syltetøjsglas?

Hvad kan jeg få gratis på genbrugsstationen? (fx jord, som kan fortrænge brug af den meget klimaskadelige Spagnum).

Hvor klimaskadeligt er spagnum? (og hvorfor det er en god idé at hente gratis jord på genbrugspladsen).

En lidt længere film, som forklarer, at man kan spare mange penge ved at sortere. Evt. med en konkurrence blandt gårdlaug om at sortere bedst - med pengepræmier.

Osv.

7.5 Boligforeninger bliver cirkulære

Både for 7.5 og 7.6 gælder det, at selvom vi glæder os over det stærke element af borgerinddragelse, så rækker frivillighed ikke til at sikre kontinuitet og dybde. For at sikre en stærk base for god affaldssortering der underbygger det beskrevne fællesskab, bør der være et lokalt affald/resurse kontor som allerede beskrevet.

Men også ansatte affaldsambassadører i alle gårdlaug som foreslået i vores hørings svar til RAP24.

Affaldsambassadører i alle byens ejendomme

I Scenarie 2 under RAP24 visionen forslås støtte til grønne gårdmænd etc. Vi mener at man kan gå niveauet videre med en fast officiel ordning der placerer en affaldsambassadør i hver ejendom, og flere i større ejendomme. Affaldsambassadøren besvarer både spørgsmål og tager initiativ til infokampagner omkring affaldssortering og

genanvendelse.

Kommunen skal finansiere dette arbejde og i løbet af planperioden udbrede ordningen til minimum 40% af byens ejendomme. Derudover mangler man et særligt fokus på socialt udsatte boligområder. Man skal afsætte midler til en vedvarende og ekstra indsats med personlig kontakt og dialog med de svageste grupper i byen.

7.6 Grønne nabofællesskaber med fokus på affald og cirkulær økonomi

I forhold til at sikre frivillighed og fællesskaber på kvarters niveau, mener vi at dette skal understøttes af medarbejdere fra lokaludvalgene eller miljøpunkterne.

Det foreslåede forløb, hvor forvaltningen først nu skal til at kortlægge nøglepersoner, lave handlingskataloger osv., er alt for sent og ressourcekrævende.

Lokalkendskab og evne til at agere uformelt i øjenhøjde og dialogform med borgerne vil sikre kontinuiteten, når de frivillige skiftes ud. Selvfølgelig kræver sådan en ordning tilførelse af midlerne til det lokale niveau i lokaludvalg og miljøpunkter.

Tema 08

Prioritering af genanvendeligt affald

8.1 Omlægning af skakte

Omlægning af skakte i stedet for nedlæggelse skader princippet om at al affaldssortering skal ske på et sted. Men hvis dette ikke kan lade gøre, er en omlægning den næstbedste løsning.

8.2 Beholdervolumen i gårdene tilpasses 70% genanvendelse

Godt at det sker parallelt med mere info og uddannelse. Men det maksimale vil være at have daglig supervision og hjælp på den måde som gårdmænd, viceværter eller en ansat affaldsambassadør kan give. På den måde kan man sikre sig, at initiativet ikke føles som et diktat der udløser modstand.

Rent teknisk mener vi, at målet kan understøttes med overgang til nedgravede beholdere. Ifølge vores dokumenterede erfaringer kan volumen til restaffald sænkes til 60 liter pr husstand. Som i høringssvaret til RAP24 anbefaler vi derfor udbredelsen af nedgravede beholdere i det offentlige rum. Der gør kommunen så i nogen grad gennem sorteringspunkterne. Men sorteringspunkterne skal kunne integreres med private affaldsløsninger, gerne inklusive restaffald og bioaffald.

8.3 Stop for fremtidige mobilsug til restaffald

Et godt skridt i den rigtige retning sammenlignet med den oprindelig udgave af RAP24. Men af hensyn til støj og CO₂ udledning bør der slet ikke gives tilladelse til mobilsug.

Man kan overveje, som i 8.1, at foreslå omlægning til plast/bioaffald i de eksisterende anlæg.

Tema 09

Bedre indsamlingsmuligheder

9.1 Flere mikrobiler til bedre dækning med alle fraktioner

Hvis man udnytter nedgravede beholdere i det offentlige rum fuldt ud som bemærket under 8.2 vil mikrobiler nok i mindre grad være nødvendige. Således burde der kunne spares noget trængsel og CO₂ udledning. Men vi anerkender, at der nok altid er steder hvor mikrobiler er et nødvendigt greb.

9.2 Fleksibel tømning - bestil tømning på dagen eller til specielle events

Godt med bedre service.

Fyldemetre bør kunne udnyttes til en mere fleksibel tømning. Som et minimum bør der være fyldemetre i alle sorteringspunkterne. Effekten på kørsel og muligheden for at fjerne trængsel og CO₂ burde tages i betragtning i forhold til alle former for affaldsbeholdere.

9.3 Stålcontainere til restaffald afskaffes

Godt initiativ. Det foreslog vi på Nørrebro for 20 år siden.

Tema 10

Nye indsamlingsordninger

10.1 Henteordning for haveaffald, pottemuld og dyrestrøelse

Godt initiativ. Vi oplever at mange byboere køber spagnum fra supermarkeder, fordi det er pakket og til at bære på en cykel. Det er dermed nemmere tilgængeligt, end den gratis jord på genbrugspladsen. Denne ordning bør derfor samtidig med at komposten/næringsstofferne hentes, tilbyde at aflevere jord på matriklen, som kan bruges i gården. Spagnum er både en begrænset naturtype og et meget klimaskadeligt materiale på udvindingsstedet.

Det er positivt, at kommunen vil hente næringsstoffer fra borgerne i form af bioaffald og nu også haveaffald, pottemuld og dyrestrøelse. Men det er nødvendigt at kommunen samtidig tilfører næringsstoffer i form af tilbud om gratis jord. Ellers er det ikke en bæredygtig og cirkulær ordning, da borgerne så vil erstatte næringsstofferne med spagnum.

10.2 Henteordning for keramik og porcelæn

Godt initiativ

[Forslag til ekstra punkt?] 10.3 Henteordning for Flamingo sammen med "Hård og blød plast og kartoner fra mad- og drikkevarer"

Venlig hilsen

Mogens Petersen

Forperson for Nørrebro Lokaludvalg